

Skålgropsstenen i Södra Ängby

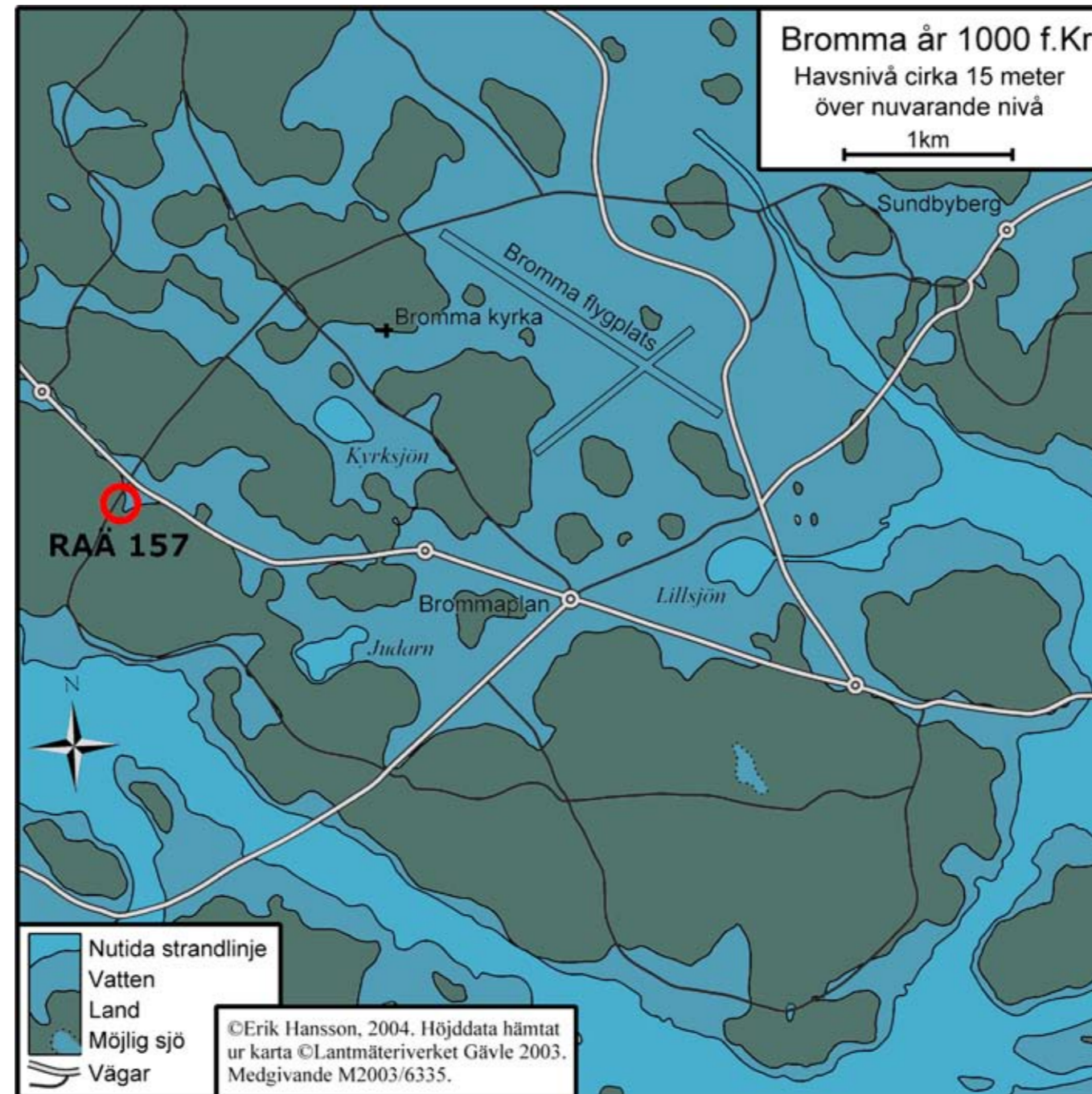
På berghällen framför dig ligger ett stenblock med ett 40-tal skålgropar (RAÄ 157). Groparna är 4–9 cm stora och mellan 0,5–5 cm djupa. Skålgropar anses vara från bronsåldern, 1800–500 f. Kr. Troligen användes de i samband med religiösa riter, kanske i en fruktbarhetskult. Groparna kallas ibland också för älvkvarnar för att man trodde att älvorna malde säd i dem.

På berghällens östra del finns även rester efter en stensträng, som kan ha hög ålder. Stensträngar, som syns som en rad med stenar i naturen, har varit hägnader som hindrade betande boskap att nå åker och äng.

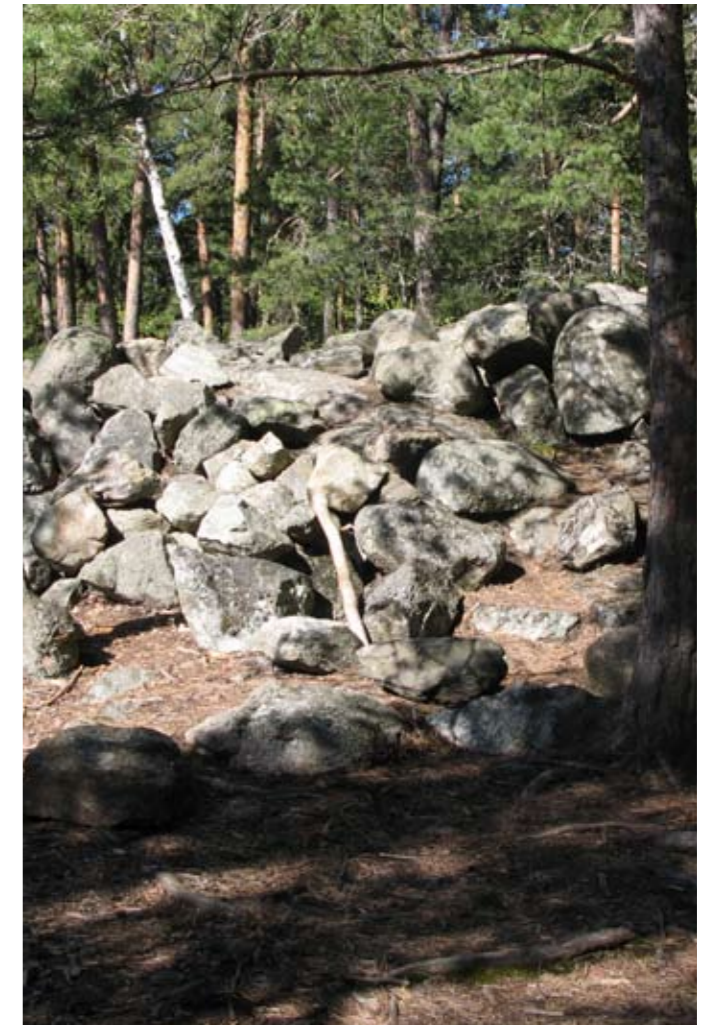
Skålgropar ingår i den hällristningstradition som hör ihop med bronsålderns bondesamhälle i södra Sverige. Nya skålgropar hittas varje år, ibland på lösa stenblock som här, men även på jordfasta berghällar. Skålgropar kan också finnas tillsammans med bilder av djur, skepp, fotsulor och andra mer svårtydda figurer.

Även andra fornlämningar från bronsåldern i Ängby visar att människor bott här redan då. I sydvästra delen av Södra Ängby finns på höjden, ovanför Färjestadsvägen, både ett röse och en storstensättning. I Norra Ängby påträffades på 1930-talet, på Jomsborgsvägen 7, en s.k. "avsatsyxa" i brons från äldsta delen av bronsåldern.

På kartan, som visar Bromma under bronsåldern, ser du ett skärgårdslandskap med större och mindre öar i det innanhav som då täckte mellersta och norra Bromma. Stenblocket med skålgropar låg vid den tiden nära vattnet. Platsen är markerad med en röd ring. ○

I de flesta av Brommas stadsdelar finns lämningar från bronsåldern. Kartan visar vattennivån för ca 3000 år sedan i relation till dagens nivå och skålgropsstenens läge vid vattnet.

Detta röse (RAÄ 70) ligger på berget ovanför Färjestadsvägen.

English

Stone block with cup-marks from the Bronze Age, 1800–500 BC.

On this rock you can see a big stone with about 40 cup-marks from the Bronze Age. Such cup-marks were used in the cult, probably in fertility rites. When the cup-marks were made the stone block was situated near the sea, which then covered most of middle and north Bromma. Further southeast in the district there are two Bronze Age graves. A bronze axe from the old Bronze Age was found in the 1930ies in Norra Ängby. In most parts of Bromma there are remains from the Bronze Age.

